

sorokban

Agrárturizmus

● Munkatársunktól

A tavaly alapított Napraforgó Falusi Vendéglátók Al-só-Tisza-vidéki Egyesülete ma, pénteken tartja az első közgyűlését. A vezetők délután fél ötre várnak minden érdeklődőt és csatlakozni szándékozót a szegedi irodaházukban (Kálvária sugárút 14.). Az egyesület célja, hogy a Csongrád megyében dolgozó turisztikai szakembereket, vállalkozókat – főleg az agrárturizmus területén működőket – segítse. A közgyűlésen többek között ismertetik az egyesület főbb céljait, megbeszélik az idei programot, beszámolnak az eddigi munkájukról, és az ülés végén lehetőség nyílik az új tagok felvételére is.

Tiszasziget

● Munkatársunktól

Január 13-án, szerdán ülésezik a tiszaszigeti településfejlesztési bizottság. A polgármesteri hivatalban délután négy órakor kezdődő megbeszélésen kiderül, hogy elkészül-e a település rendezési terve, amely Tiszasziget hosszú távú fejlesztését szabályozná. A tervben övezetek kialakítása szerepelnek, így például idegenforgalmi, kis parcellás lakó, nagy parcellás, úgynevezett állattartási és ipari vállalkozók részére. Az ország legmélyebb pontja Tiszaszigeten található, amit turisztikai szempontból ki lehetne aknázni. Közeledik 2000, ezért a millenniumi ünnepségre szeretnék a mélypontra adta lehetőségekkel felhívni az utazók figyelmét Tiszaszigetre. A szerdai megbeszélés tárgya még a fentiekben kívül a település életében igen fontos szerepet játszó határátkelő jövője is.

Üllés

● Munkatársunktól

Január 11-én, hétfőn délután öt órakor beszélgetésre várják az üllésieket a művelődési házban. Az est témája: Mit jelenthet a gazdálkodóknak az EU-csatlakozás? A beszélgetést dr. Nyári Károly jogtanácsos vezeti, aki Európa számos országában szerzett tapasztalatait osztja meg az érdeklődőkkel. A kezdeményezés célja, hogy felmérjék, vajon érdekli-e az üllésieket egy-egy ilyen esti közös beszélgetés, s ha igen, akkor a későbbiekben akár hagyománnyá is válhat. A hétfői összejövetelen a résztvevő gazdák felmérhetik, mennyit tudnak az Európai Unióról és mit várnak a csatlakozástól. Ezenkívül tájékozódhatnak a jövőbeli uniós lehetőségeikről, valamint megtudhatják milyen elvárásokat támaszt az EU a Magyarországról származó terményekkel szemben.

Zsombó

● Munkatársunktól

Belenyúlni az agyba, ott ügynöködni a gerincesatorna idegközegei körül úgy, hogy a beteg meggyógyul – az idegsebészeti ma is rejtélyes ága a sebészti gyógyításnak. Dr. Bodosi Mihály agysebész lesz ismételt vendége a zsombói Wesselényi népfőiskolának hétfőn este, és többek között a PET-ről, a pozitronemissziós tomográf adta lehetőségekről beszél.

● Számítógépek a mezőgazdaságban Ez a MÜSZI nem az a MÜSZI

Muszka Dániel a számítógép-matuzsálemek között. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Egyetemista voltam még, amikor először találkoztunk. Dr. Muszka Dániel a kibernetikai ésszel megáldott Kálmár László mellett sürgölődött az egy köbméteres logikai gép bemutatásánál, én a nyelvészeti szeminárium hallgatójaként ámuldoztam a Nyíri Antal és más nyelvészeti segéderők tórszágában, a gépi fordításról szóló párbeszéd halatán. A logikai gépet és a rövid idő alatt is matuzsálemi korúvá lett későbbi számítógép maradványait a majdani múzeum (?) gyűjteményében láttam most viszont. Azért kértem a találkozót, mert a Spektrum műsorában láttam egy autót, amelynek az „anyósülésén” kicsike ketyere szolgáltatja a vezetői leleményt. Ilyenkor ők is dolgoztak már.

● Emlékszel Ruszka Dánielre?

Tóth Béla adta rám ezt a nevet az Atya, fiú, szentlélek című könyvében, 1962-ben. A regény szerint a traktor ülése alá szerkesztettem valamit, és nem kellett a zötykölődő körmösön gyomorbajig rázatnia magát a traktorosnak.

● Világra szóló talál-mány, a mezőgazdaság megmentője! Megvan még?

– Kapaszkodj meg: az a szerkezet soha nem készült

el. Jött a nagy Szovjetunió, egy másik ötlettel. Loginov „találta föl” a még világra szülőbb szántóautomatát. Amikor még az volt a nagy álom, hogy reggeltől estig mehet egy barázdában a traktor, az ő ötlete nagyobb szőlő.

● Láttad is?

– Elmentem hozzá, kedvesen fogadott.

● Láttad?!

– Filmen csak. Azt hiszem, igazándiból más se látta. A nagy álom-találmányok sorába való, mint a lépegető ekskavátor, vagy az ágasbúza.

● A logikai gép is maga volt csoda, a katicabogarak is, a nyelvészek figyelmét is felkeltő fordítógép lehetősége is, és a traktorvezérlő szerkezet is az lehetett volna. Úgy tudom, az első automata villanyrendőrhöz is volt köze.

– Szegeden az Anna-kútnál állt egy rendőrvitrin, abban nyomogatta a rendőr a lámpaváltó gombokat. Csináltunk egy automatát. Aztán csináltunk egy másikat, amelyik hídon szolgált a várakozó autók száma szerint a váltakozó forgalom szabályozására. Megcsináltuk a Szegedi Szabadtéri Játékok hangkérsleltető berendezését. Az úttörőhíznak gépművet is szerkesztettünk, és a textilművek fonóőjének célra futó székét.

● Kálmár László biciklin járt, de a fejében az autózás kibernetikai lehetőségei is forogtak.

– Mai ésszel már végtelesen egyszerűnek tűnik az egész. Megy az autó, az utána jövőnek muszáj betartania a biztonságos követési távolságot. Ha túl közel megy hozzá, és észleli, hogy amaz megnyomta a féket, a reakcióidőtől függ, mikor tudja megnyomni ő is. Lehet, hogy közben beleszalad. Mi azt próbálgattuk, hogy az első kocsiiban a fék megnyomását rádióhullám közvetítse az utána haladóéba, és ugyanakkor, ugyanakkora erővel fékeződjön az is. A Nemzetközi Vásáron 1961-ben kapott először az akadémia kutató intézete önálló pavilont. A miénk volt talán a legnagyobb. Mindent bemutattunk, amit addig csináltunk. Kádárék kíséretében Marosán jött oda egyszer, eltelve csodálkozással, és megkérdezte, miben lehetnének segítségünkre. A mesebeli három kívánság jutott eszembe. Kellene egy autó, hogy járn tudjunk, támogatás is kellene a közlekedésszabálysági kutatások folytatásához, és egy kísérleti autó is jó lenne. Másnap rémülten figyelmeztetnek: keresnek a rendőrök! Uram isten, mit vétettem? Megkérdeztek, milyen színű legyen az autó. Hálából összeállítottunk nekik egy forgólámpát, amely azóta minden rendőrautónak rendes tartozéka, és forgalomszámológ is. Hogy visszatérjünk az eredeti kérdéshez, a gépkocsivezető automatából azért nem lett semmi, mert több zsákra való alkatrész kellett volna hozzá. És nem volt alkatrész.

höz. És nem volt alkatrész.

● Egyszer Szentmihályteleken találkoztunk. Nem traktort kerestél.

– Hosszú előtörténete van ennek is. A lényeg az, hogy Szatymazon volt egy földházunk, amelybe mindent beleépítettem, ami tőlem tellett. Palántáért mentem a térsz üvegházába, ott találkoztam dr. Borthaiser Antallal. Hamar egymás markába csaptunk, beszélgettem hozzájuk. Holland számítógépet építettünk be az új telepbe. Olyan volt, mint a hangversenyzongora. El lehet rajta pötyögtetni a Boci-boci tarkát is, de eljátszható Csajkovszkij is.

● Aztán jött a MÜSZI. A képernyőn naponta láthattuk a csettintő embert kobakkalapban.

– Most már Dél-MÜSZI-nek hívnak bennünket, de ez a MÜSZI már nem az a MÜSZI. Dél-alföldi Mezőgazdasági Üzemszervezési, Számítástechnikai és Informatikai Kft. A posztgraduális képzés a feladatunk.

● A számítógép?

– Ami itt van az irodánkban, csak annyi. Nekünk is meg kell élnünk. Látnod, te is a Spektrumból nézed már a sofőrautomatát...

Közben Szatymazon is, Zsombón is számítógép vezérlő az almatárolók hűtését. Az már örök magyar átok, hogy a nagy konstruktőrök egykori vezető egyénisége parkolóhelyre kényszerült.

Horváth Dezső

Az Isten hidege

Oda van a virágos – tél! Köddé vált, ami az is volt. Nem terül már téli pompájában a jégcirkalmas határ. A Hófehér Meseország. Hetekig volt olyan, mintha bohó télszobrász formálná azt szebbnél szebb gyöngyűvegekbe. Mezei Óperenciát varázsolva a tanyák köré, megdísztve még a hószórta tájat. A zúmarás mozdulatlanágukból föltisztult olajfabokrok, mint torzonborz fehér pulik ültek az utak pandáján. Távolabb a jégpáncélos füzek – akár a posztoló komondorok – csápos ágakkal, szinte ezer körömmel, hóvattával fedve, támaszkodtak a semlyék kristályszőnyegére. Neszre várva strázsálták Jégországot. Laposok, gödrök, csatornák nádjai; sásainak, kákáinak csillámlása is millió káprázat volt e fodros földi hópaplanon. Fagyos ragyogásában a gémeskút, a kiserdő, a villanyok oszlopsora feje fölött görgette a Napot, az el-elhalványuló tűzgömböt, s ejtette azt a tanyasor mögé, akár a játéktérmi flipperező a pötyögő játékgolyót.

Mindazért, hogy a Hold képeben ismételt játéka indulhasson a tél flippers látványának. Még igazán el se nyelte a bíborlila köd a tűzvörös Napot, mikor már a másik oldalon besompolygott vigyori Hold, invitálva millió csillagát a tisztuló égboltra. Égtájak rudalt a Göncölszékér, komótosan ballagott a Fiastyúk, a Három Kaszás meg a Vízholdó lány, a Sánta Kata s csapódott hozzájuk a Mir, és apró égi szentjánosbogárként a többi úrállomás. S hogy teljes legyen a tél éji panorámája, olykor-olykor közéjük hasztották fehér égi barázdáikat a csikázó repülők.

A fölénk ereszkedő, nesztelen harang valósággal megengette talpunk alatt a hókristályokat. Csilingeltek, pedig nem suhantunk, mint az angyalok birodalmában szokás, hanem keményen tapostuk a havat a hajnali hazamenettel.

Mondta is a végeláthatatlan csendes éjre a pusztá önkéntes vándora: Uram, talán csak nem az örök hómezőt engedted láttatni? És épp az új év hajnalán? Az éjjel elvarázsolt kékes fénye már az Örök Hómezők Birodalmát sejtetné?! Ahol másként bong a horizont hangja, s a kutyák vonítása – ha „alulról, ha felülről is hallatszik a nesz” – örökké körbe jár? Ahol már a sövények torzonborza, a telefontorony pirosa se állja útját a végtelenség? Ahová mindnyájan egyedül érkezünk? A faggal körberagyogott éjben fölgyorsulva csusszan a gondolat a sikamlós örökkévalóságig. Oda, ahol a tél himzette mezei varrottas végleg ránk borul.

A mikor a reggeli Nap aranyló korongja belegurult dermedt Jégországot, a téli fák szép lassan elkezdtek visszafelé virágozni virágukat. Kedélyesen hullatták hószirmaikat. Előbb ágaik bogairól, majd kicsit maguktól is megborzadva, fejükre rázták s lettek pár órára olyanok, mint tavaszon, mikor az élet jelét viszik tovább, egy-egy gyönyörűséges menyasszonysokor képében. Elkönyveltetve mindnyájunkkal, hogy a jégbefagyott világ nem igazán a miénk. Jó is, hogy csupán pár napig tarthatott, mert a ha tél ilyen hosszú virágzása miatt elmarad a jószág etetése, kihűl az ott-hon melege, előbb vagy utóbb biztos megvesz bennünket az Isten hidege...

Majorostibor

A „hóvirágos” körtefa már csak emlék. (Fotó: Gyenes Kálmán)

NEM KELL SZEGEDRE UTAZNIA, HIRDETÉSÉT FELADHATJA A TAKARÉKSZÖVETKEZETI IRODÁKBAN IS:

KISTELEK ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET, Kistelek, Kossuth u. 9. Tel.: 62/259-011.

KIRENDELTSÉGEI:
Baks, Fő út 88. Tel.: 62/269-397.
Balástya, Felszabadulás u. 10. Tel.: 62/278-330.
Csengele, Felszabadulás út 12. Tel.: 62/286-031.
Ópusztaszer, Komócsin Z. u. 24. Tel.: 62/275-188.
Pusztaszer, Köztársaság tér 1/A. Tel.: 62/276-542.

ÜLLÉS ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET, Üllés, Fogarasi u. 1. Tel.: 62/282-181.

KIRENDELTSÉGEI:
Bordány, Felszabadulás u. 15/A. Tel.: 62/288-231.
Forráskút, Új u. 1. Tel.: 62/287-156.
Ötödös, Ruzsal u. 1. Tel.: 62/298-623.
Pusztaszer, Tolbuhin u. 10/A. Tel.: 62/286-785.
Ruzsa, Fő u. 2. Tel.: 62/285-154.

SZATYMAZ ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET, Szatymaz, Dózsa Gy. u. 25-27. Tel.: 62/283-153.

KIRENDELTSÉGEI:
Sándorfalva, Alkotmány körút 21/A. Tel.: 62/251-254.
Zsombó, Felszabadulás u. 104. Tel.: 62/255-504.

Fogadkozások

lepillantottam a tavalyi Kite-kintő oldalak trászaiba is... de akár jártas valamelyest is az irodalomban, tudja, hogy Bohumil Hrabal cseh tróval öröm tölti az órákat. Vagy éppen Sánta Ferencel, Galgóczi Erzsébettel, Móricz Zsigmonddal, Mikszáth Kálmánnal, Esterházy Péterrel, mi több még, Darvasi Lászlóval, aki Szív Ernőként még kolléga és focistatárs is).

Most, hogy nagy sokára teljes terjedelmében elolvastam a klasszikus „tót atyafi” Szent Péter esernyője regényét – ami annak idején kötetlen olvasmány volt az iskolában és naná, hogy akkor elsummantottam – mondhatom:

csodálatos élmény volt. Lehet, hogy a kor teszi, lehet, hogy a mindennapos csinnbumm köröttünk, de fölüldülés volt, élvezettel, ahogy mondani szokás: faltam az oldalakat. Mikszáth kiválóan lát, érthetően fogalmaz és szinte elébünk rajzolja a figurákat. Még azt is rájuk foghatjuk: olyan maiak. Nem magyar, de emberi jellemeket rajzol Ditszyász című kötetében a pár esztendője galambetetés közben az ötödik emeletre kizuhanó cseh tró, Bohumil Hrabal. A világirodalom egyik kiemelkedő alakja. Számos remeke mellett (Szigorúan ellenőrzött vonatok, Házimurik, Vita Nuova, Foghtjak, tükrök árulá-

sa) írta a „Sörgyári capriccio”-t, „Öfelsége pincére voltam”-ot, a „Harlekim milió”-t, a Levelek Áprilának-ot. Az általam olvasott könyvében a Jiri Menzel filmjéből is jól ismert sörgyáriak (Marisa, Francin, Pepin bácsi) mutatódhatnak be, a gyermek Hrabal szemszögéből, de felnőttként megtrva. Csodálatos élmény volt. Hogy miért-e kitarukozás Önök előtt, éppen az új esztendő kezdetének idején, gondolom: kitalálták.

H guknak a Kedves Környékbéliek, hogy azonnal rohanunk a könyvtárba, boltba, vagy az ismerőshöz olvasni- valóért, de ha találkozunk, tudják: én már ezeket elolvastam. És nem is szégyellem.

M. T.